

Martin Zárybnický

Vývoj školství v ČSR v období 1948- 1989

(posudek oponenta diplomové práce)

Práci kol. Zárybnického jsem si přečetl se zájmem jak ex-historika tak pamětníka.

Práci považuji za solidní.

Mám nicméně jistou metodologickou výhradu, kterou můžeme spojit s následujícím problémem:

Poměrně velmi frekventovaný je v textu výraz „pozitivní“ (i v opakovaném spojení se slovem „krok“). Samozřejmě, že řadu opatření ve školství ve sledovaném období lze hodnotit pozitivně. Z textu mi však není jasné, jaký typ obsahu těchto opatření či jaký jejich princip vede autora k tomu, že je – i v dobovém kontextu nebo i bez ohledu na něj atd. – hodnotí pozitivně. Rozlišovací kritérium „pozitivnosti“ a jejího opaku při hodnocení vývoje školství v letech 1945 – 1989 považuji za celkem důležitý metodologický nástroj tohoto typu výzkumu, nicméně v práci nenalézám jeho definici. Podotýkám ne až tak na okraj, že metodologii svého výzkumu autor v textu prakticky vůbec nereflektuje.¹

Například (!- jde o zástupný příklad!): V textu na str. 29 autor píše:

„Co se změn v obsahu vzdělání týče, lze jeho strukturu na národní a střední škole opět hodnotit vcelku pozitivně s tím, že odpovídá zamýšlenému jednotnému a všeobecnému vzdělávání. [podtrhl J.V.]“

Rozumím tomu tak, že autor oceňuje bez dalšího jako pozitivní koncept jednotné školy, který se však svou (vnitřně nediferencovanou) povahou neřadil právě k progresivním konceptům jednotnosti...

Proto můj výše položený požadavek. Znovu upozorňuji, že se však netýká jen tohoto příkladu, ale i dalších použití variant výrazu „pozitivní“ jako instrumentu ocenění, tedy i třídění jevů.

Práci doporučuji k obhajobě. Předběžně navrhuji klasifikaci mezi výborně a velmi dobře.

13.1.2011

Josef Valenta

¹ Zatímco např. diplomanti zpracovávající texty byť i s malým empirickým výzkumem popisují zvolenou metodologii, když už ne hlediska obecnějších výzkumných paradigmat, tak alespoň z hledisek „výzkumně technických“...